

Jeg mener hermed i det væsentlige at have fremsat min Opfattelse af de Spørgsmaal, som er fremdraget af de Talere, der har haft Ordet, og skal derfor slutte.

Thorhauge: Naar jeg har bedt om Ordet, er det for at omtale de Lovforslag, som drejer sig om Præstegaarde og Præstegaardsjorder. Den højtærede Minister har jo lige omtalt disse Lovforslag, men jeg kan dog ikke undlade at henlede det kommende Udvalgs Opmærksomhed paa, at vi her temmelig sikkert staar overfor en vigtig Afgørelse. Der staar ganske vist i Lovforslaget, at Konsulenten og Menighedsraadet bliver afgørende, men vi ved jo, at i sidste Instans er det Ministeriet, som skal træffe Afgørelsen.

Et Punkt, jeg gerne vil henlede Opmærksomheden paa, er Bestemmelsen om, at Menighedsraadet, hvis Præsten ikke selv vil drive Jorden, skal sørge for dens Bortforpagtning, og at et eventuelt Underskud skal lignedes paa Menigheden. Naar Hensyn tages til, hvorledes Landets og Kommunernes finansielle Stilling er, skulde man nødvendig ved disse Lovforslag, saaledes som det ofte sker ved nye Lovforslag, lægge større Byrder over paa Sognene og Kommunerne, og derfor vil jeg henstille til det kommende Udvalg nøje at overveje dette Spørgsmaal; det er ubehageligt, naar vi Gang paa Gang møder det Forhold, at de Byrder, Lovgivningen lægger paa Befolkningen, er stærkt stigende. Dernæst vil jeg sige, at jeg hører til dem, som ønsker Præstegaardsjorderne udstykket. Dette Spørgsmaal har været indgaaende drøftet i Rigsdagen for to Aar siden, det endte da med, at de forskellige Partier enedes om en Lov. Man ved jo, at i Praksis har Præsterne som Regel kun haft Ulejlighed og Besvær af deres Jorder, efter Lovforslaget sørger Menighedsraadet for Driften, og Præsten bliver altsaa fri. Med Hensyn til Uenigheden om Udstykningen skal jeg henvise til Lov af 4. Oktober 1919, i hvilken der i den sidste Passus af § 2 staar følgende: „I særlige Tilfælde, hvor Menighedsraad og Præstegaardskommission er enige om, at det er nødvendigt for Embedet, at et noget større Areal beholdes, kan dette ske“. Efter hvad den ærede Formand for vort Parti, det ærede Medlem Hr. Brorsen, har udtalt, synes denne Bestemmelse at være sket Fyldest, hvor han har været; men saa synes jeg ikke, der er saa forfærdelig megen Forskel mellem den nuværende Ordning og den her foreslaaede. Jeg hører til dem, som

mener, at der er oprettet mange udmærkede Hjem, ikke mindst paa Præstegaardsjorder, der som Regel er de bedste Jorder i Sognet.

Johannes Lou: Jeg har ikke mange Bemærkninger at knytte til den højtærede Kirkeministers udmærkede Foredrag om de forskellige Spørgsmaal og Svar paa de Spørgsmaal, som er blevet stillet til den højtærede Minister. Jeg har været ked af, at jeg ikke var kommet ind paa en Omtale af § 37 i Lønningsforslaget om Vedligeholdelse af Præstegaardene; men efter at den højtærede Kirkeminister i Forbindelse med sin Omtale af § 35 har udtalt sig saa klart om dette Forhold, tror jeg, man nogenlunde kan være beroliget paa dette Felt.

Der var et Spørgsmaal, som jeg ved første Behandling med Villie ikke kom ind paa, det var Spørgsmaalet om Ejendomsretten til de forskellige Kirkemidler. Jeg maa indrømme, at en saa skarp Opfattelse af Forholdet, at Vold er Ret, som den højtærede Kirkeminister i dette Tilfælde gjorde gældende, vilde jeg ikke turde bygge paa. Ejendomsretten er der stor Uenighed om, ja, man er saa uenig, at man ikke tør gaa til Højesteret for at faa afgjort, hvem der har Ejendomsretten. Derfor skal jeg i denne Sammenhæng ikke spille mange Ord paa dette Spørgsmaal.

Den højtærede Kirkeminister sagde i sine Bemærkninger angaaende den Stilling, jeg havde indtaget til Lovforslaget, at jeg skulde have udtalt mig for en Forhøjelse af Præstelønningerne. Men jeg udtalte netop, at hvorvidt man skulde vælge den højtærede Kirkeministers Minimumslønninger eller skulde tage noget Hensyn til det kirkelige Udvalgs Forslag, det vilde Udvalgsarbejdet være afgørende for; og netop fordi jeg paa mit Partis Vegne endnu ikke kunde tage noget Standpunkt, var det, at det ærede Medlem Hr. Fibiger, som i allerhøjeste Grad mærker, hvad det vil sige, at der ligger lutter smaa Kald oppe i Vestjylland, udtalte, at han ønskede dette Een Klasse-System indført. Vi er altsaa ikke principielt imod, at Een Klasse-Systemet indføres; men de fleste af os tror, at den Ordning, der er foreslaaet, er det praktisk lettest gennemførlige. Vi stiller os ganske forhandlingsvillige overfor dette Spørgsmaal. Men naar den højtærede Kirkeminister siger, at Præstelønningerne er blevet forhøjet derved, at Vederlaget for Udgifter, som Præsten virkelig har, er blevet erstattet ham, saa maa jeg sige, at det er en stram Form for Imødekommenhed, at